

na let MH17, zopakoval výmysly ruských médií o leteckých dispečeroch a neďaleko letiacej ukrajinskej stíhačke. Ani jedno z tvrdení nepodložil dôkazmi a obe boli nepravdivé. Pokrytie tejto udalosti ruskými médiami neobstálo z novinárskeho, ale ani faktického hľadiska. Ak by človek aj chcel akceptovať jedno aj druhé tvrdenie ruských televíznych staníc, nimi vytvorený fiktívny svet by bol neudržateľný, lebo jeho jednotlivé prvky spolu nemohli koexistovať. Nemohlo dôjsť k tomu, že lietadlo zostrelili zo zeme aj zo vzduchu. Ak by ho zostrelili zo vzduchu, nemohla ho zostreliť stíhačka MiG aj Su-25. Ak by bolo zostrelené zo zeme, nemohlo to byť výsledkom omylu počas vojenského výcviku aj pokusu o atentát. Príbeh o údajnom atentáte na Putina v skutočnosti odporoval všetkému ostatnému, čo vyhlasovali ruské médiá. Nemalo význam tvrdiť, že ukrajinskí leteckí dispečeri komunikovali s malajzijskými pilotmi letu MH17 pri sprisahaní s cieľom zostreliť ruský prezidentský špeciál.

Ak sa však zo všetkých týchto lží nedal zostaviť uveriteľný príbeh, mohli aspoň prísť s niečím objavným – niečím, čo sa naozaj stalo. Hoci v Rusku určite existovali jednotlivci, ktorí pochopili, čo sa stalo a ospravedlnili sa, ruskej verejnosti ako celku sa odoprela príležitosť na sebareflexiu, možnosť zamyslieť sa nad vlastnou zodpovednosťou za vojnu a ňou vyvolané zločiny. Podľa prieskumov istého spoľahlivého sociologického ústavu dávalo 86 percent Rusov v septembri 2014 vinu za zostrelenie letu MH17 Ukrajincom a k rovnakému záveru ešte v júli 2015 dospelo 85 percent; hoci v tom čase bol skutočný priebeh udalostí už vyšetrený a objasnený. Ruské médiá Rusov podnecovali, aby boli pobúrení týmto obviňovaním. Nevedomosť porodila nevinnosť a politika večnosti mohla pokračovať.

RUSI, KTORÍ v lete 2014 sledovali televíziu, sa nič nedozvedeli o ruskom delostrelectve ďalej chfľiacom strely na ukrajinské pozície, ani o ruských inváznych silách sústredujúcich sa na hranici s Ukrajinou. Rovnako ako v prípade Krymu vo februári sa tvárou Ruska vo vojne počas letného ťaženia mal stať motocyklový gang. Deviateho augusta 2014, deň po tom, čo ukrajinská armáda utiekla z hraníc pred ruskou delostreleckou paľbou, Noční vlci zorganizovali moto-

cyklovú exhibíciu v Sevastopole, ukrajinskom meste so zvláštnym štatútom, ktoré Rusko anektovalo spolu s Krymským polostrovom. RT ju pre európskych a amerických divákov uviedla pod názvom „Grandiózny motorkársky zraz Nočných vlkov“. Výkony motorkárov boli v skutočnosti priemernej kvality a o ne ani nešlo. Najdôležitejší bol dlhý naživo vysielaný úvod, ktorý priniesol fašistické témy na obrazovky miliónov Rusov.

Sevastopolská „motorkárska show“ sa začala v obrovskej potemelej hale. Lúč reflektoru náhle nasvietil Aleksandra Zaldostanova, vodcu Nočných vlkov, ktorého vysokozdvížný vozík vynášal na úroveň strešnej konštrukcie. So šatkou na hlave, v koženej veste na tesne padnúcom čiernom oblečení začal s patetickým prednesom: „Moja vlasť zasadila desať stalinských úderov fašistickej ochlpenej oblude. Ešte sa nestihla usadiť hlina na hrobch tridsiatich miliónov hrdinov, ešte nedotlel popol spálených dedín, a Stalin vydal rozkaz vysadiť sady. A popri kvitnúcich sadoch sme obnovili zničené mestá a mysleli sme si, že ich kvet nikdy neuvädne.“ Zaldostanov deklaroval niekoľko mesiacov starý manifest Aleksandra Prochanova „Náš nový Deň víťazstva“.

Prochanov v texte rehabilituje stalinizmus – spája ho s víťazstvom v druhej svetovej vojne – a ospravedlňuje ruský vpád do Ukrajiny tvrdením, že v ňom šlo o to isté, o čo v prípade obrany Sovietskeho zväzu pred nacistickým Nemeckom. Ukrajina sa zo sovietskej republiky, ktorú Nemecko prepadlo, z hlavného cieľa Hitlerových koloniálnych plánov, z hlavného bojiska druhej svetovej vojny, z krajiny, ktorá pri nemeckom vpáde stratila tri milióny vojakov a ďalšie tri milióny civilov, náhle zmenila na vtedajšieho nepriateľa Ruska. Prochanov vojnu medzi ruskou nevinnosťou a západným úpadkom opísal zjavne sexuálnymi pojmami, rojčil o kvetene, flóre bez deflorácie. Práve na tomto mieste Zaldostanovho prejavu svetelná rampa vrhla lúč na tehotné panny širšej Rusi: skupinu žien, niektoré s vankúšmi pod šatami vytvárajúcimi oblity požehnaného stavu, iné tlačiace prázdne kočíky.

Prochanov kládol vinu za problémy Ruska cudzincom, ktorí do jeho záležitostí zasahovali – ako to nazval – „v hrôzostrašných deväťdesiatych rokoch“. Jeho text Rusov nabádal, aby ignorovali fakty okolitého sveta a miesto toho upadli do tranzu tvárou v tvár „ikone

červeného kvetu“. Myslel tým, že sovietske víťazstvo v druhej svetovej vojne Rusov navždy obdarilo nevinnosťou, nech by sa dopustili čohokoľvek zlého. Rusi zaujatí likvidáciou Ukrajiny sa majú klaňať kvitnúcej rastline a pohrúžiť sa do preduchovnejšej modlitby. „A na tejto ikone sa opäť začal otvárať šarlátový kvet, nádherný šarlátový púčik. Vťahovali sme do nosa jeho vôňu, napájali sme sa jeho opojnými šťavami.“ Vyvrcholenie predstavoval vpád na Krym. „Ako odmenu za našu trpezlivosť a stoickosť, našu prácu a vieru, nám Boh zoslal Krym. Ruskí ľudia kedysi rozdelení nepriateľmi sa opäť stretli vo víťaznom zjednocujúcom objatí.“

Prochanov (ktorému hlas prepožičal biker Zaldostanov recitujúci pred niekoľkokdesaťtisícovým živým a niekoľkomiliónovým televíznym obecnstvom) potom skonkretizoval vlastnú fóbiu z penetrácie. V úlohe nepriateľa ruskej idylky vystupoval obrovský čierny penis patriaci Satanovi. (Prezidentom Spojených štátov bol v tom čase Barack Obama.) Prochanov ani chvíľu nepochyboval o pravdivosti mýtu, že Kyjiv sa v minulosti stal miestom nepoškvrneného počatia a zrodu Ruska, a predstavoval si jeho katedrálu ako najposvätnšie ruské miesto. A vzápätí sa nechal uniesť fantáziou o diabolskom orgazme: „čierne semeno fašizmu zalialo Kyjev, matku všetkých ruských miest. V zlatej apside chrámu svätej Sofie, medzi ostatnými chrámami a svätyňami, počalo znetvorené embryo s ochlpenou tvárou a čiernymi rohmi, aké nosí diabol na nástenných mal'bách.“

Vo svete Prochanovovej obrazotvornosti teda fašizmus nebol ideológiou ani estetikou. Ak by fašizmus vyjadroval niektorý z týchto pojmov, jeho dokonalým stelesnením by bola exhibícia muža v čiernej koži vysielajúceho do sveta posolstvo, že ruskému národu niet čo vyčítať a vojna je nevyhnutná. Fašizmus predstavoval pre schizofašistov materiál z lascívneho vonkajšieho sveta, ktorý ohrozoval panenský ruský organizmus: „Ako dekadentné cesto vykypel z kyjevského hrnca a rozprestrel sa nad celú Ukrajinu.“ Najväčšiu vinu za túto nevídanú agresiu niesli Barack Obama a Angela Merkelová, „ktorí smrdia po spálenom mäse“. Toto posledné Prochanovovo gesto predstavovalo očakávané záverečné crescendo schizofašistickej prózy. Fašistický text z pera antisemitu ospravedlňujúci agresívnu vojnu využíva symboly holokaustu – v tomto prípade pece Osvienčimu –, aby zvalil vinu na iných. Táto paródia

bola úmyselná: Prochanovov odkaz na „čierne semeno“ mal sprofanovať „Fúgu smrti“ Paula Celana, zaslužené najslávnejšiu báseň venovanú holokaustu.

Každý jeden riadok Prochanovovho manifestu – Zaldostanov ho prednášal v okamihu, keď na ukrajinskej pôde vybuchovali ruské delostrelecké granáty a ruskí vojaci odovzdávali mobilné telefóny a kontrolovali si zbrane pred tým, ako prekročili rusko-ukrajinskú hranicu – odmietal či negoval ukrajinskú spoločnosť a ukrajinské dejiny. Kyjiv nebol ukrajinský, hoci bol hlavným mestom Ukrajiny; Ukrajina bola nepriateľom, hoci Ukrajinci trpeli počas druhej svetovej vojny viac než Rusi; Majdan nebol občianskym protestom, ale démonickým bastardom, plodom panenského Ruska znásilneného čiernym Satanom. Drastické obrazy mali zatieniť prozaickú realitu ľudí, ktorí žiadali budúcnosť založenú na vláde zákona.

Politický úvod k „motorkárskej šou“ pokračoval *ad libidum*: „Nový zápas s fašizmom je neodvratný,“ vážne vyhlásil Zaldostanov. „Jedenásty stalinský úder je neodvratný.“ Z reproduktorov sa potom rozlhl nahrávky hlasov Obamu, Merkelovej a – Hitlera. Na scéne pod plachtovinou sa čosi začalo dvíhať zjavne povzbudené hlasmi: cesto prekypujúce z hrnca. Spod plachty sa vynorili čierne postavy, ktoré sa pustili do tanca v tvare napodobujúcom hákový kríž. Potom sa nad scénou objavili obrovské mechanické ruky, prst zvieral kruh s orlom: Američan manipulujúci bábkami. Čierne postavy sa zmenili na ukrajinských demonštrantov, ktorí zaútočili na bezbrannú poriadkovú políciu. Zaldostanov odsúdil „večných lokajov Európy, jej duchovných otrokov“. Vodcu čiernych protestujúcich zlynčovali.

To všetko dalo skatujúcej ruskej skupine *Trinadsatoje Sozvezdije* dosť času, aby sa pripravila na predvedenie svojho nacionalistického hitu „Prečo Ukrajinci vraždia iných Ukrajincov?“ Text si kladie otázku, prečo Rus zapredali Európe: zvláštna otázka, keďže Rus bola stredovekou európskou ríšou. Ako ukázala kapela *Trinadsatoje Sozvezdije*, aj populárna kultúra dokáže evokovať politiku večnosti: Rusko bolo Rusou, dejiny sa nikdy nekonali, invázia je sebaobrana. V jej odhodlanom, hoci umelecky nevelmi vydarenom podaní by sa Ukrajinci v súčasnosti nemohli sami rozhodnúť pre Európu, pretože Ukrajina bola Rus a Rus bola Ruskom. Ukrajincov musel niekto zmanipulovať: „Kto ti dnes klamal, Ukrajina?“ Na tento podnet sa

na scéne vynorili dve obrnené vozidlá s ukrajinským označením a imitovali pálenie ľudí zaživa. Hrdinskí ruskí dobrovoľníci vypálili zo samopalov na vozidlá tisíceky striel, pričom sa spúšťali na lanách spod strešnej konštrukcie. Ruskí dobrovoľníci sa po jednoznačnom víťazstve zmocnili vozidiel a mávali vlajkami „Doneckej ľudovej republiky“.

Slova sa ujal opäť Zaldostanov. Existenciu Ukrajiny spojil s nemeckým vpádom do Sovietskeho zväzu – požiadal totiž vojakov Červenej armády „spiacich v bratských mohylách, ktorí ako odpoveď na volanie vlasti pokryli Rus vlastnými srdcami“ o odpustenie. Vôbec neprekážalo, že výrazná väčšina vojakov Červenej armády boli Ukrajinci. Rusko si nárokovalo monopol na martýrstvo. Ak si ho malo zachovať, muselo rozpútať vojnu proti národu nesúcemu podstatne väčšiu nošu historického utrpenia (Ukrajinci) a zároveň zneužiť spomienku na ľud, ktorý mohol vykázat ešte početnejší zoznam obetí (židia). Ako medzičasom vysvetľovali raperi zo skupiny *Opasnyje* v piesni „Donbas“, Ukrajinci potrebovali „bratskú pomoc“ od staršieho brata Ruska. Termínom „bratská pomoc“ Brežnev opísal vojenské zásahy, ktorých zmyslom bolo udržať pri živote komunistické režimy v cudzích štátoch.

Keď pieseň doznela, Zaldostanov vyzval Rusko na dobytie ešte väčšej časti ukrajinského územia. Motocyklová exhíbia sa konečne mohla začať. Tak ako predtým ska a rap, aj triky boli nevelmi originálnou napodobeninou amerických umeleckých foriem. „Motocyklová šou“ bola výnimočná len jej rehabilitáciou dávno zdiskreditovanej európskej umeleckej formy: nacistického *Gesamtkunstwerk*, súhrnného umeleckého diela určeného na to, aby svet nahradilo svetonázorom a dejiny večnosťou.

UKRIŽOVANIE (10. júla), kakofónia okolo letu MH17 (17. júla) a „motorkárska šou“ (9. augusta) sú len tri príklady propagandy šírenej televíziou, ktorej boli Rusi vystavení v lete 2014. Táto kreatívna nevedomosť predkladala Rusom pocit nevinnosti. Je ťažké vedieť, aký celkový dopad mala na ruských občanov. Určite však mužov presvedčila, aby vycestovali do Ukrajiny a zapojili sa do bojov.

Keď sa ruskému delostrelectvu podarilo vyčistiť časti hranice od ukrajinských jednotiek (k 8. augustu), otvorilo to cestu nasadeniu

ešte väčšieho počtu ruských dobrovoľníkov (a zbraní). Ako uviedli ruskí náborári (hoci ruskí hovorcovia to v styku so zahraničím popreli), ruská vláda využívala na prepravu jednotiek neoznačené biele nákladné autá (nazývala ich „humanitárnymi“). Ruskí dobrovoľníci sa vydali na cestu pre to, čo o vojne v Ukrajine videli na ruských televíznych staniciach. Istý náborár, veterán špeciálnych síl, vysvetľoval: „Naša tlač a televízia predkladá dramatické fakty.“

Niektorí ruskí dobrovoľníci vychádzali z toho, že Ukrajina už nejestvuje. Istý Rus zo vzdialeného ázijského regiónu, kde Rusko hraničí s Čínou, Mongolskom a Kazachstanom, vyhlásil, že Rusi a Ukrajinci tvoria jeden národ. Reálnym územným celkom pre týchto mužov bola naopak *Novorossija*, konštrukt pomaly sa vytrácajúci z ruských televíznych obrazoviek, zatiaľ čo do Ukrajiny prúdili ďalší dobrovoľníci. Niektorí žili v predstave, že bránia Spojeným štátom v rozpútaní svetovej vojny, iní, že sa stavajú do cesty globálnej Sodome. Keď sa ich spýtali, za čo bojovali, spomínali „fašizmus“ a „genocídu“. Ukázalo sa, že na ukrižovanie sa nedá zabudnúť. Mladí muži hovorili o „volaní srdca“, aby zachránili deti.

Ruských dobrovoľníkov prichádzajúcich na hranice početne výrazne prevyšovali príslušníci regulárnych ruských vojenských jednotiek. V júli a auguste 2014 mali ruskí velitelia k dispozícii vojakov v 23 táboroch zriadených v dotyku s ukrajinskou hranicou. Začiatkom augusta na hraniciach táborili súčasti približne 30 jednotiek ruských ozbrojených síl a pripravovali sa na vpád do Ukrajiny. Ruskí dedinčania si zvykli na prítomnosť mladých zverbovancov z celého Ruska, ako si predtým zvykli na zvuk delostreleckej palby.

Vojaci môžu občas vzbudiť pozornosť. Mladí muži, ktorí sa chystajú vyraziť proti nepriateľským gul'kám, sa v posledných dňoch pred útokom môžu správať zvlášť. Jedenásteho augusta dedinčania z Kujbyševa hneď na ruskej strane hranice mohli v noci sledovať dosť netradičný tanec. Tanečníkmi boli vojaci 136. brigády motorizovanej pechoty s domovskou základňou v dagestanskom Bui-nasku. Dagestan je kaukazská autonómna republika Ruskej federácie obývaná prevažne moslimami susediaca s Čečenskom; menej než päť percent jej obyvateľstva tvoria Rusi. Tak ako mnohí iní vojaci Ruskej federácie vyslaní vraždiť a umierať v Ukrajine, aj títo boli príslušníkmi neruských národnostných menšín, mužmi, ktorých

smrť nezanechá v mediálnom priestore významnejšiu stopu. Krátko po 11. auguste 136. motorizovaná prekročila rusko-ukrajinskú hranicu a zaútočila na postavenia ukrajinskej armády. Dvadsiateho druhého augusta do Dagestanu začali privážať prvé telesné pozostatky tanečníkov onej noci.

Jednou z prvých ruských jednotiek, ktoré počas letnej invázie vkročili na ukrajinskú pôdu, bola 18. samostatná motorizovaná strelecká brigáda; jej domovská základňa je v Čečensku. Tvorili ju predovšetkým utečenci z čias ruskej vojny proti Čečensku; krátko predtým sa zapojili do operácie na Kryme. Dvadsiateho tretieho júla, šesť dní po tom, čo Rusko zostrelilo let MH17, jej muži dostali rozkaz hlásiť sa na základni v Čečensku. Už o tri dni neskôr smerovali do tábora na rusko-ukrajinskej hranici. Desiateho augusta jeden z príslušníkov jednotky Anton Tumanov matke oznámil, že ich „posielajú na Ukrajinu“. Nasledujúci deň vyfasoval strelivo a granáty. Na *Vkontakte*, ruskom ekvivalente fejsbuku, uverejnil príspevok: „Vzali mi mobil a odišiel som na Ukrajinu.“ Tumanov bol jeden z približne 1 200 bojovníkov 18. samostatnej motorizovanej streleckej brigády, ktorí na územie Ukrajiny vstúpili 12. augusta.

Trinásteho augusta sa muži 18. samostatnej ocitli v Snižnom, odkiaľ ruskí vojaci pred štyrmi týždňami vystrelili osudnú raketu proti letu MH17. Ukrajinské delostrelectvo zasiahlo muničný sklad brigády a spôsobilo smrť 120 mužov a zranenie ďalších 450 mužov. Rodina Antona Tumanova dostala lakonickú správu: miesto úmrtia bolo označené ako „miesto rozmiestnenia jednotky“; čas smrti ako „doba výkonu vojenskej služby“; príčina smrti ako „vykrvácanie v dôsledku straty končatín“. Matka sa o okolnostiach synovej smrti dozvedela vďaka tomu, že jeden z jeho spolubojovníkov sa navzdory rizikám odhodlal prehovoriť. „Nerozumiem jednému,“ povedala Tumanovova matka, „za čo umrel? Prečo nemôžeme nechať ľudí na Ukrajine, aby si svoje veci vyriešili sami?“ Bolesť jej spôsobovala skutočnosť, že jej syna zabili vo vojne, ktorá sa oficiálne neodohráva. „Ak tam už našich vojakov posielajú, aspoň to priznajme.“ Keď sa s faktmi o synovej smrti zdôverila na sociálnych sieťach, napadli ju ako zradkyňu.

Konstantin Kuzmin, ďalší vojak 18. samostatnej, zrejme zahynul za rovnakých okolností. Náhlivo 8. augusta telefonoval rodičom:

„Mama, otec, milujem vás. Všetkých pozdravujem! Pobožkajte za mňa dcérku.“ Emisár ruskej armády jeho matke o deväť dní povedal, že syn umrel počas vojenského cvičenia na ukrajinskej hranici. Keď sa spýtala: „Veríte tomu, čo mi hovoríte?“, mal toľko slušnosti, že odpovedal záporne.

Jeden z Kuzminových bojových druhov, vodič tanku Rufat Oronijazov, prežil delostrelecký prepád 13. augusta. Jeho priateľka mohla na sociálnych sieťach sledovať postup jednotky, vedela teda o útoku aj stratách. Nasledujúci deň jej zavolať a povedal, že „mnohí naši mi umreli pred očami“. Po 14. auguste sa navždy odmlčal. „Čakala nás svadba,“ spomínala priateľka. „Nech som povedala čokoľvek, vždy sa usmieval.“

Okolo 17. augusta 2014 vstúpili do Ukrajiny časti 76. vzdušnej útočnej divízie so základňou v Pskove. Z približne dvetisíc mužov nasadených proti ukrajinskej armáde asi stovka zahynula v boji. Pohreby sa v Pskove začali 24. augusta. Ľudí, ktorí sa pokúšali od-fotiť čerstvé hroby, odohnali. Do invázie sa 19. augusta zapojil aj 137. výsadkový pluk 106. gardovej brigády so základňou v Riazani. Sergej Andrijanov onedlho potom zahynul v boji. „Prepáč mi, synak,“ napísala jeho matka, „že som Ťa nedokázala ochrániť pred touto diabolskou vojnou.“ Jeho priateľ na sieti *Vkontakte* uviedol: „Nech je prekliaty, kto Ťa poslal bojovať do cudzej krajiny.“

31. výsadkovú útočnú brigádu so základňou v Ul'janovsku odve-lili 3. augusta na cvičenie. Muži už vedeli, že ich vyšlú do Ukrajiny: všetko pripomínalo model ich nedávneho nasadenia na Kryme. Jeden z nich, Nikolaj Kozlov, strávil čas na Kryme v ukrajinskej policajnej uniforme, čo zjavne bolo súčasťou ruskej kampane na oklamanie protivníka. Dvadsiateho štvrtého augusta 31. útočná už pôsobila na ukrajinskom území. Kozlov v rovnaký deň pri ukrajinskom útoku prišiel o nohu. V boji zahynuli najmenej dvaja jeho spolubojovníci, Nikolaj Bušin a Il'nur Kil'čebajev. Ukrajinská armáda zajala desať príslušníkov jednotky vrátane Ruslana Achmedova a Arsenija Il'mitova.

Približne v rovnakom čase, okolo 14. augusta, sa do bojov v Ukra-jine zapojila ruská 6. samostatná tanková brigáda trvalo dislokovaná v Nižnonovgorodskej oblasti. Vojaci si na fotografiách na pamiatku zapózovali pred ukrajinskými dopravnými značkami. Vladislav Ba-

rakov v rámci bojovej operácie zahynul v tanku a najmenej dvaja Barakovovi spolubojovníci padli do ukrajinského zajatia.

V bližšie nezistený deň v auguste 2014 zasiahla do bojov o Luhansk, čo je po Donecku druhé najväčšie donbaské mesto, 200. brigáda motorizovanej pechoty rozmiestnená v Pečenge. Mladí muži z brigády si na tanky namaľovali nápisy ZA STALINA!, ZSSR a kladivo a kosák, delá niesli heslá SMRŤ FAŠIZMU! Samohybnej húfnici dali v narážke na Prochanovom sľúbený jedenásty stalinový úder meno STALINOVA PÄŠŤ. Na jeden delostrelecký komplet Grad vojaci napísali „Za deti a matky“, na iný „Za deti Donecka“. Ukrajinské ostreľovanie miest práve touto zbraňou – Gradom – si vyžiadalo životy veľmi konkrétnych civilov. Ruské Grady venované deťom a matkám zasa veľmi pravdepodobne vraždili deti a matky.

Jevgenij Trundajev z 200. brigády zahynul počas bojov v Ukrajine, posmrtné ho vyznamenali titulom Hrdina Ruska. Jeho bojoví druhovia sa zúčastnili na víťaznom ťažení za ovládnutie luhanského letiska a neskôr sa pripojili k inými ruským jednotkám v rozhodujúcej bitke o Ilovajsk, kde sa významná časť ukrajinskej armády dostala do obklúčenia ruských obrnených jednotiek a zničili ju. Napriek príslubu bezpečného odsunu ukrajinských vojakov usilujúcich sa opustiť ilovajský kotol zmasakrovali.

Toto ruské víťazstvo viedlo 5. septembra k podpísaniu minského prímeria. Špecifikovalo stiahnutie výlučne „zahraničných síl“. Keďže Moskva odmietala, že v Ukrajine pôsobia ruské jednotky, ustanovenie si vysvetlila tak, že sa od nej neočakáva nijaká aktivita. Ruskí vojaci aj po minskej dohode ostali v Ukrajine a pribudli k nim noví. Niektoré jednotky nasadené do bojov počas augustového vpádu stiahli v rámci rotácie do táborov na rusko-ukrajinskej hranici, prípadne sa vrátili na domovské základne, aby sa do vojny v Ukrajine po niekoľkých mesiacoch odpočinku opäť zapojili.

Začiatkom roku 2015 ruské ozbrojené sily na ukrajinskom území podnikli tretiu masívnu ofenzívu. Pôvodným cieľom bolo dobytie doneckého letiska. Po ôsmich mesiacoch bojov a obliehania letisko už prakticky nejestvovalo. Jeho vytrvalá obrana ukrajinskými vojakmi (a príslušníkmi polovojenských oddielov) nadobudla silný symbolický význam na oboch stranách hranice. Ukrajinci dali obrancom meno kyborgovia, pretože vzdorovali napriek všetkým nebezpečenstvám.

Moskva preto prijala rozhodnutie, že títo muži musia zomrieť. Keď letisko vzhľadom na obrovskú ruskú presilu napokon v polovici februára dobyli, ukrajinských vojnových zajatcov popravili.

Druhým cieľom ruskej januárovej ofenzívy sa stalo Debalcevo, železničná križovatka spájajúca Doneckú a Luhanskú oblasť. Mala význam pre fungovanie pseudoštátikov „Donecká ľudová republika“ a „Luhanská ľudová republika“ podporovaných Ruskom. Medzi ruskými jednotkami bojujúcimi o Debalcevo figurovala aj 200. samostatná motorizovaná brigáda, ktorá sa zúčastnila už na augustovej invázii v predošlom roku. Pripojili sa k nej dve vojenské telesá so základňami v Buriatsku, oblasti obývanej etnickými Buriatmi (z ktorých je väčšina budhistov) na rusko-mongolskej hranici, približne šesťtisíc kilometrov od Ukrajiny. Šlo o 37. brigádu motorizovanej pechoty trvalo rozmiestnenú v Kiachte a 5. samostatnú tankovú brigádu dislokovanú v Ulan-Ude.

Vojak 37. brigády Bato Dambajev uverejňoval na sociálnych sieťach fotografie dokumentujúce jej pút' z Buriatska do Ukrajiny a späť. Miestni z Doneckej oblasti pri pohľade na týchto dobrovoľníkov vtipkovali o „pôvodnom buriatskom obyvateľstve Donbasu“. Nech si obyvatelia Donbasu mysleli o vojne čokoľvek, boli si vedomí zapojenia ruskej armády; takto vtipkujúci ľudia mohli stáť na strane Rusov, za ukrajinský štát, prípadne im to mohlo byť jedno. Obrázky Buriatov zabávajúcich sa so šteniatkami alebo hrajúcich futbal v Ukrajine hojne zdieľali. A Buriati si zasa robili žarty z ruskej propagandy popierajúcej ich prítomnosť v Ukrajine. Inú súčasť tej istej propagandy však prijímali ako pravdivú. Svoje poslanie videli v tom, čo im predostierali ruské médiá: poraziť „vrahov detí“.

Hoci 12. februára 2015 podpísali v Minsku už druhé prímerie, ruský útok na Debalcevo pokračoval. Zmluva opäť hovorila o „zahraničných vojenských jednotkách“ a Rusko poprelo, že sa na území Ukrajiny nachádzajú jeho vojaci. Boje pokračovali do úplného zničenia mesta a vytlačenia ukrajinskej armády. Veliteľ ruského tanku spomínal: „Unikali z obklúčenia, chceli si zabezpečiť ústupové cesty, chceli ujsť, tak sme ich museli eliminovať.“ Tieto slová vyslovil Doržy Batomunkujev, jeden z vodičov tanku 5. samostatnej tankovej brigády, ktorý utrpel vážne popáleniny, keď jeho tank dostal zásah počas bojov. Pri bitke o Debalcevo zahynuli alebo boli ranení